

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

29 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Toma Nadejda,

Judecători – Țurcan Anatolie, Timofti Vladimir, Cobzac Elena și Boico Victor,

judecând, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg, de către inculpatul Sula Valentin, de către avocatul Lungu Alexandr în numele inculpatului Sula Valentin și de către avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului Sula Valentin, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2020, în privința inculpaților

Sula Grigore Fiodor, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx

și

Sula Valentin Vasile, născut la xxx, originar și domiciliat în xxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.09.2012 – 29.03.2017;

Instanța de apel: 21.04.2017 – 17.10.2017;
27.04.2018 – 25.05.2020;

Instanța de recurs: 22.01.2018 – 13.03.2018;
10.08.2020 – 29.06.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești din 29 martie 2017, Sula Valentin:

- a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.44, 179 alin.(2) Cod penal la amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, ceea ce constituie 10000 (zece mii) lei;

- a fost achitat de sub învinuirea adusă în baza art.art.44, 189 alin.(5), 44, 287 alin.(3), 190 alin.(2) lit. c) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor incriminate;

- a fost încetat procesul penal intentat în baza art.264¹ alin.(3) Cod penal, din

motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală conform art. 60 alin. (1) lit. a) Cod penal;

Sula Grigore:

- a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.44, 179 alin.(2) Cod penal la amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, ceea ce constituie 10 000 (zece mii) lei;

- a fost achitat de sub învinuirea adusă în baza art.art.44, 189 alin.(5), 44, 287 alin.(3) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunilor incriminate.

2. Prima instanță a constatat că, **Sula Valentin** se învinuiește de către OUP de comiterea escrocheriei săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile; de refuzul conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscopică, de comiterea prin înțelegeri prealabilă și împreună cu inculpatul Sula Grigore a șantajului săvârșit de două persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru sănătate, prin amenințare cu moartea, cu deteriorarea bunurilor, săvârșită în proporții mari; de comiterea huliganismului agravat săvârșit cu aplicarea armei și a violării de domiciliu săvârșit cu aplicarea violenței și cu amenințarea aplicării ei în următoarele circumstanțe:

Sula Valentin, la data de 11 noiembrie 2011, ora nu a fost posibil de stabilit, aflându-se pe teritoriul magazinului personal din xxx, cu scopul de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul că va achita ulterior suma rămasă de 34 992 lei, a dobândit ilicit și a însușit de la Ciorici Liviu 17 palete cu cantitatea totală de 27,2 tone de ciment, la prețul unei tone de ciment în suma de 1360 lei, iar a unei palete în suma de 176,5 lei, astfel cauzându-i lui Ciorici Liviu o daună materială considerabilă în sumă totală de 39 992 lei, dintre care a achitat pe loc suma de 5 000 lei.

Tot el, inculpatul Sula Valentin, la 03 aprilie 2012, în jurul orei 14:30, conducând autoturismul personal de model „Toyota” cu n/î XXX prin xxx și fiind stopat de către colaboratorii poliției rutiere, fiind bănuțit de faptul că era în stare de ebrietate alcoolică, încălcând prevederile pct.11), lit. j) conform căruia: conducătorul de vehicul, înainte de plecare și în timpul deplasării, este obligat: să se supună, la solicitarea agentului de circulație, procedurii de testare a aerului expirat sau, după caz, examenului medical de recoltare a probelor biologice în vederea constatării alcoolemiei; consumului de droguri ori de alte substanțe psihotrope sau de medicamente cu efecte similare”, intenționat a refuzat de la testarea alcoolscopica, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical.

Tot el, inculpatul Sula Valentin, la 19 august 2013, aproximativ în jurul orelor 14.30, aflându-se în xxx, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Sula Grigorie, din interes material, intenționat cu scopul de a i se transmite o pretinsă datorie al cet. Sula Grigorie de 200 000 ruble rusești care constituia conform cursului oficial suma de 77 780 lei de la cet. Grăjdian Eudochia, au pătruns în gospodăria ultimei care este amplasată în xxx, unde aplicând violența dorind să-și impună controlul personal asupra ultimei, a înjurat-o și a insultat-o numind-o cu cuvinte necenzurate, amenințând-o cu răfuială fizică, au deteriorat geamurile și ușile de la casa de locuit, după ce i-a aplicat lovituri cu o bătă

din lemn pe diferite părți ale corpului inclusiv în regiunea organelor de importantă vitală cap și torace cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.258 D din 28 august 2013 leziuni corporale sub formă de echimoză a membrului superior stâng și membrului inferior drept care în ansamblu se califică ca leziuni corporale neînsemnate.

Tot el, inculpatul Sula Valentin, la 19 august 2013, aproximativ în jurul orelor 14.30, aflându-se în xxx, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Sula Grigorie, încălcând grav ordinea publică, în prezenta a mai multor persoane, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, fără nici un temei, au pătruns în gospodăria cet. Grăjdian Eudochia care este amplasată în xxx, unde aplicând violența dorind să-și impună controlul personal asupra ultimei, a înjurat-o și a insultat-o numind-o cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i premeditat onoarea și demnitatea, amenințând-o cu răfuială fizică, au deteriorat geamurile și ușile de la casa de locuit, după ce folosind o bătă din lemn în calitate de armă i-a aplicat lovituri pe diferite părți ale corpului inclusiv în regiunea organelor de importanță vitală: cap și torace, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.258 D din 28 august 2013 leziuni corporale sub formă de echimoză a membrului superior stâng și membrului inferior drept care în ansamblu se califică ca leziuni corporale neînsemnate.

Tot el, inculpatul Sula Valentin, la 19 august 2013, aproximativ în jurul orelor 14.30, aflându-se în xxx, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Sula Grigorie, intenționat cu scopul de a pătrunde ilegal în domiciliul cet. Grăjdian Eudochia, prin forțarea porții de la intrarea în gospodărie au pătruns în gospodăria ultimei care este amplasată în xxx, unde aplicând violența și dorind să-și impună controlul personal asupra ultimei, a înjurat-o și a insultat-o numind-o cu cuvinte necenzurate înjosindu-i premeditat onoarea și demnitatea, amenințând-o cu răfuială fizică au deteriorat geamurile și ușile de la casa de locuit, după ce folosind o bătă din lemn în calitate de armă i-a aplicat lovituri pe diferite părți ale corpului inclusiv în regiunea organelor de importanță vitală cap și torace cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.258 D din 28 august 2013 leziuni corporale sub formă de echimoză a membrului superior stâng și membrului inferior drept care în ansamblu se califică ca leziuni corporale neînsemnate.

Inculpatul **Sula Grigore** se învinuiește de către organul de urmărire penală de comiterea prin înțelegeri prealabilă și împreună cu inculpatul Sula Valentin a șantajului săvârșit de două persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru sănătate, prin amenințare cu moartea, cu deteriorarea bunurilor, săvârșită în proporții mari; de comiterea huliganismului agravat săvârșit cu aplicarea armei și a violării de domiciliu, cu aplicarea violenței și cu amenințarea aplicării ei, în următoarele circumstanțe:

Sula Grigore, la 19 august 2013, aproximativ în jurul orelor 14.30, aflându-se în xxx, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Sula Valentin, din interes material, intenționat cu scopul de a i se transmite o pretinsă datorie de 200 000 de ruble rusești care constituia conform cursului oficial suma de 77 780 lei de la cet. Grăjdian Eudochia, au pătruns în gospodăria ultimei care este amplasată în sat. Chipeșca raionul Șoldănești, unde aplicând violența dorind să-și impună controlul personal asupra ultimei, a înjurat-o și a insultat-o numind-o cu cuvinte necenzurate, amenințând-o cu răfuială fizică, au

deteriorat geamurile și ușile de casa de locuit, după ce i-a aplicat lovituri cu o bătă din lemn pe diferite părți ale corpului inclusiv în regiunea organelor de importantă vitală cap și torace cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.258 D din 28 august 2013 leziuni corporale sub formă de echimoză a membrului superior stâng și membrului inferior drept care în ansamblu se califică ca leziuni corporale neînsemnate.

Tot el, inculpatul Sula Grigore, la 19 august 2013, aproximativ în jurul orelor 14.30, aflându-se în xxx, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Sula Valentin, încălcând grav ordinea publică, în prezenta a mai multor persoane, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, fără nici un temei, au pătruns în gospodăria cet. Grăjdian Eudochia care este amplasată în xxx, unde aplicând violența și dorind să-și impună controlul personal asupra ultimei, a înjurat-o și a insultat-o numind-o cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i premeditat onoarea și demnitatea, amenințând-o cu răfuială fizică, au deteriorat geamurile și ușile de casa de locuit, după ce folosind o bătă din lemn în calitate de armă i-a aplicat lovituri pe diferite părți ale corpului inclusiv în regiunea organelor de importanță vitală cap și torace, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.258 D din 28 august 2013 leziuni corporale sub formă de echimoză a membrului superior stâng și membrului inferior drept care în ansamblu se califică ca leziuni corporale neînsemnate.

Tot el, inculpatul Sula Grigore, la 19 august 2013 aproximativ în jurul orelor 14.30, aflându-se în xxx, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Sula Valentin, intenționat cu scopul de a pătrunde ilegal în domiciliul cet. Grăjdian Eudochia, prin forțarea porții de la intrarea în gospodărie au pătruns în gospodăria ultimei care este amplasată în xxx, unde aplicând violența, dorind să-și impună controlul personal asupra ultimei, a înjurat-o și a insultat-o, numind-o cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i premeditat onoarea și demnitatea, amenințând-o cu răfuială fizică, au deteriorat geamurile și ușile de casa de locuit, după ce folosind o bătă din lemn în calitate de armă i-a aplicat lovituri pe diferite părți ale corpului, inclusiv în regiunea organelor de importanță vitală cap și torace, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.258 D din 28 august 2013 leziuni corporale sub formă de echimoză a membrului superior stâng și membrului inferior drept care în ansamblu se califică ca leziuni corporale neînsemnate.

Acțiunile inculpatului **Sula Valentin** au fost calificate conform rechizitoriului, în baza: - art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, după indicii calificativi escrocheria, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune și abuz de încredere, săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile; - art.264¹ alin.(3) Cod penal, după indicii calificativi conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de alte substanțe, adică refuzul conducătorului mijlocului de transport de la testarea alcoolscopică, de la examenul medical în vederea stabilirii stării de ebrietate și a naturii ei, de la recoltarea probelor biologice în cadrul acestui examen medical; - art.art.44, 189 alin.(5) Cod penal, după indicii calificativi șantajul, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului, amenințând cu violența, cu deteriorarea bunurilor proprietarului, săvârșit de două persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru sănătate, prin amenințarea cu

moartea, săvârșite în proporții mari; - art.art.44, 287 alin.(3) Cod penal, după indicii calificativi huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, săvârșite de două persoane, cu aplicarea armei; - art.art.44, 179 alin.(2) Cod penal, după indicii calificativi violarea de domiciliu, adică pătrunderea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia, săvârșite cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei.

Acțiunile inculpatului *Sula Grigore* au fost calificate conform rechizitoriului, în baza: - art.art.44, 189 alin.(5) Cod penal, după indicii calificativi șantajul, adică cererea de a se transmite bunurile proprietarului, amenințând cu violență, cu deteriorarea bunurilor proprietarului, săvârșit de două persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru sănătate, prin amenințarea cu moartea, săvârșite în proporții mari; - art.44, 287 alin.(3) Cod penal, după indicii calificativi huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsă de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, săvârșite de două persoane, cu aplicarea armei; - art.art.44, 179 alin.(2) Cod penal, după indicii calificativi violarea de domiciliu, adică pătrunderea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia, săvârșite cu aplicarea violenței sau cu amenințarea aplicării ei.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, solicitând casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

- Sula Valentin să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal la închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activitate de antreprenorial pe un termen de 3 ani; în baza art.art.44, 189 alin.(5) Cod penal la închisoare pe un termen de 9 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis; în baza art.art.44, 287 alin.(3) Cod penal la închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis; în baza art.art.44, 179 alin.(2) Cod penal la amendă în mărime de 500 unități convenționale (zece mii lei), iar procesul penal pornit în baza art.264¹ alin.(3) Cod penal să fie încetat în legătură cu intervenirea termenului de prescripție în conformitate cu art.60 alin.(1) lit. a), (4) Cod penal și potrivit art.275 pct. 4) Cod de procedură penală. Conform art.84 Cod penal, prin cumul parțial de pedepse, prin absorbirea pedepsei ușoare de cea gravă, ai stabili pedeapsă definitivă lui Sula Valentin închisoare pe un termen de 10 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis, cu amendă în mărime de 500 unități convenționale (zece mii lei), cu privarea de dreptul de a exercita activitate de antreprenorial pe un termen de 3 ani; cu încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate Ciorici Liviu prejudiciu cauzat în urma comiterii infracțiunii în sumă totală de 34 992 lei;

- Sula Grigore să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.art.44, 189 alin.(5) Cod penal la închisoare pe un termen de 9 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip închis; în baza art.art.44, 287 alin.(3) Cod penal la închisoare pe un termen de 3 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis; în baza art.art.44, 179 alin.(2) Cod penal la amendă în mărime de 500 unități convenționale

(zece mii lei). Conform art.84 Cod penal, prin cumul parțial de pedepse, prin absorbirea pedepsei ușoare de cea gravă, ai stabili pedeapsă definitivă lui Sula Grigore închisoare pe un termen de 9 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

În motivarea cererii procurorul a invocat:

- soluția de achitare a instanței de fond a inculpaților pe art.art.190 alin.(2) lit. c); 44, 189 alin.(5); 44, 287 alin.(3) Cod penal, este neîntemeiată, deoarece prima instanță nu a ținut cont de pericolul social al infracțiunilor comise, nu a clarificat intenția celor vinovați și motivul infracțiunilor, nu a ținut cont de datele care demonstrează că persoana avea intenția directă de a însuși prin șantaj bani din averea proprietarului și a comite acțiuni huliganice, nu a clarificat datele care se referă la persoana vinovatului, la relațiile dintre victimă și inculpați, nu a ținut cont de modul săvârșirii infracțiunilor;

- instanța de judecată nu a luat în considerație faptul că, inculpații nu s-au întâlnit întâmplător cu partea vătămată Ploșniță (Grăjdian) Eudochia, ci au mers la ea acasă personal, deci ei din timp au plănuit comiterea acestei infracțiuni, cu atât mai mult că inculpatul Sula Valentin nu avea nimic cu partea vătămată, chiar prin pretinsa pretenție materială care o avea Sula Grigorie față de întreprinderea din Federația Rusă și nici de cum față de partea vătămată;

- referitor la însușirea de către inculpatul Sula Valentin a cantității de ciment în sumă totală de 34 992 lei de la partea vătămată Ciorici Liviu, instanța de fond eronat și neobiectiv a constatat că, partea vătămată nu a fost victima unei escrocherii. Prima instanță și-a motivat soluția adoptată în exclusivitate pe baza declarațiilor date de către inculpatul Sula Valentin pe parcursul procesului penal, fără a lua în considerație probele prezentate de către partea acuzării, prin urmare nerecunoașterea vinovăției de către inculpat este o modalitate de exercitare a dreptului la apărare, urmărind scopul evitării răspunderii penale. Latura subiectivă a escrocheriei comise de Sula Valentin se caracterizează prin intenție directă și scop de cupiditate, în conținutul intenției intră nu numai perceperea caracterului pericolului social al acțiunilor sale, dar și prevederea apariției consecințelor social periculoase. Inculpatul își dădeau seama că înșală victima prin inducerea în eroare, inclusiv prevedea că în așa mod, victima îi v-a transmite bunurile materiale;

- sentința de achitare reprezintă o încurajare a inculpaților de a comite noi infracțiuni, la fel și încurajarea altor persoane de a comite asemenea fapte.

3.1. Nefiind de-acord cu sentința avocatul Galescu Vasile în numele părții vătămate, Ciorici Liviu a depus apel, prin care a solicitat casarea acesteia în partea achitării lui Sula Valentin pe art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatul să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal și încasarea din contul acestuia în beneficiul lui Ciorici Liviu prejudiciu material în cuantum de 34 992 lei.

Apelantul și-a motivat cerințele indicând că, vinovăția lui Sula Valentin în comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal s-a confirmat prin declarațiile părții vătămate, a martorilor Albu Serghei, Gonța Nicolae, Ciorici Valeriu,

Potîrnice Angela, iar concluziile instanței de fond privind inexistența faptei acestei infracțiuni sunt eronate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 17 octombrie 2017, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate, cu menținerea sentinței fără modificări.

5. Prin decizia Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 13 martie 2018, recursurile ordinare declarate au fost admise, casată parțial decizia instanței de apel, în partea condamnării inculpaților Sula Valentin și Sula Grigore în baza art.art.44, 179 alin.(2) Cod penal și achitării acestora de comiterea infracțiunilor prevăzute la art.art.44, 189 alin.(5), 44, 287 alin.(3), 190 alin.(2) lit. c) Cod penal și dispune rejudecarea cauzei în această parte, în aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

6. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2020, a fost admis apelul avocatului Galescu Vasile în interesele părții vătămate Ciorici Liviu și apelul acuzatorului de stat, casată parțial sentința, în latura penală și cea civilă, pronunță o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Sula Valentin și Sula Grigore au fost recunoscuți vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.44, 179 alin.(2) Cod penal și se liberează de pedeapsă penală, din motivul expirării termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală.

Sula Valentin se recunoaște vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal și se liberează de pedeapsă penală, din motivul expirării termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală.

Se încasează de la Sula Valentin în beneficiul lui Ciorici Liviu, prejudiciul material în sumă de 34 992 lei.

În rest, sentința a fost menținută.

6.1. În motivarea soluției pronunțate, instanța de apel a menționat că, în ceea ce privește soluția de încetare a procesului penal în privința lui Sula Valentin, intentat în baza art.264¹ alin.(3) Cod penal, din motivul intervenirii termenului de prescripție de tragere la răspundere penală conform art.60 alin.(1) lit. a) Cod penal, instanța de recurs a menținut soluția primei instanțe, în această parte decizia nefiind contestată de către părți.

Prin urmare, pe capătul de acuzație privind comiterea infracțiunii prevăzute de art.264¹ alin.(3) Cod penal de către inculpatul Sula Valentin, instanța de apel nu se va expune, dat fiind faptul că soluția instanței de fond privind încetarea procesul penal, conform art.60 alin.(1) lit. a) Cod penal, a fost menținută de instanța ierarhic superioară.

Instanța de apel, audiind părțile, verificând probele administrate la urmărirea penală, care au fost verificate în instanța de fond, consideră că, la pronunțarea sentinței, instanța de fond nu a ținut cont de prevederile art.art.101 alin.(1), 384 alin.(3), 385 alin.(1) Cod de procedură penală, or, aceste prevederi legale impun în sarcina instanței de judecată, ca la adoptarea sentinței, să fie soluționate următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate: 1) dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul; 2) dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat; 3) dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea; 4) dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

Instanța de apel consideră că, prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită

prevederilor legale ce guvernează speța dedusă judecării cu privire la faptele de violare de domiciliu și escrocherie, or, instanța de apel a reținut din totalitatea de probe administrate de organul de urmărire penală și verificate în apel, fiind apreciate, cu respectarea prevederilor art.art.27, 99-101 CPP, din punct de vedere al pertinentei, concludenței și veridicității, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor.

Mai mult, cu privire la capătul de acuzație privind comiterea infracțiunii de violare de domiciliu, instanța de apel a reiterat că, actul judecătoresc la caz urmează a fi reexaminat, dat fiind faptul constatării incorecte de către instanța de fond a stării de fapt și de drept ale comiterii infracțiunii de către inculpații Sula Valentin și Sula Grigore, or, constatarea făcută de către instanța de fond nu este una corectă, în situația în care instanța de fond a constatat că, inculpații doar se învinuiesc de comiterea infracțiunii prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal, fără a stabili starea de fapt pentru care au fost recunoscuți vinovați pe acest capăt de învinuire.

Cu privire la faptele incriminate inculpaților privind comiterea infracțiunilor de șantaj și huliganism, instanța de apel consideră că în această parte, la pronunțarea sentinței, instanța de judecată corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, just a ajuns la concluzia privind achitarea lui Sula Valentin Vasile și Sula Grigore Fiodor, de comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.189 alin.(5), 287 alin.(3) Cod penal, pe motiv că nu s-a constatat existența faptelor.

Analizând materialele cauzei, în raport cu normele relevante la caz, și în urma rejudecării cauzei, instanța de apel a constatat următoarea stare de fapt:

Inculpatul Sula Valentin, la data de 11 noiembrie 2011, ora nu a fost posibil de stabilit, aflându-se pe teritoriul magazinului personal din xxx, cu scopul de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul că va achita ulterior suma rămasă de 34 992 lei, a dobândit ilicit și a însușit de la Ciorici Liviu 17 palete cu cantitatea totală de 27,2 tone de ciment, la prețul unei tone de ciment în suma de 1 360 lei, iar a unei palete în suma de 176,5 lei, astfel cauzându-i lui Ciorici Liviu o daună materială considerabilă în sumă totală de 39 992 lei, dintre care a achitat pe loc suma de 5 000 lei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Sula Valentin a comis infracțiunea prevăzută de art.190 alin.(1) Cod penal - „escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile", prin înșelăciune și abuz de încredere".

Inculpatul Sula Valentin se învinuiește de către organul de urmărire penală că, la 19 august 2013, aproximativ în jurul orei 14.30, aflându-se în xxx, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Sula Grigorie, din interes material, intenționat cu scopul de a i se transmite o pretinsă datorie al cet. Sula Grigorie de 200 000 ruble rusești care constituia conform cursului oficial suma de 77 780 lei de la cet. Grăjdian Eudochia, au

pătruns în gospodăria ultimei care este amplasată în xxx, unde aplicând violența, dorind să-și impună controlul personal asupra ultimei, a înjurat-o și a insultat-o numind-o cu cuvinte necenzurate, amenințând-o cu răfuială fizică, au deteriorat geamurile și ușile de la casa de locuit, după ce i-a aplicat lovituri cu o bătă din lemn pe diferite părți ale corpului inclusiv în regiunea organelor de importanță vitală cap și torace cauzându-i, conform raportului de expertiză medico-legală nr.258 D din 28 august 2013 leziuni corporale sub formă de echimoză a membrului superior stâng și membrului inferior drept care în ansamblu se califică ca leziuni corporale neînsemnate.

Astfel, de către organul de urmărire penală, Sula Valentin a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.44, 189 alin.(5) Cod penal - „șantaj, adică cererea de a se i transmite bunurile proprietarului, amenințând cu violență, cu deteriorarea bunurilor proprietarului, săvârșit de două persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru sănătate, prin amenințare cu moartea, cu deteriorarea bunurilor, săvârșită în proporții mari."

Inculpatul Sula Valentin se învinuiește de către organul de urmărire penală că, la 19 august 2013, aproximativ în jurul orelor 14.30, aflându-se în xxx, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Sula Grigorie, încălcând grav ordinea publică, în prezența a mai multor persoane, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, fără nici un temei, au pătruns în gospodăria cet. Grăjdian Eudochia care este amplasată în xxx, unde aplicând violența dorind să-și impună controlul personal asupra ultimei, a înjurat-o și a insultat-o numind-o cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i premeditat onoarea și demnitatea, amenințând-o cu răfuială fizică, au deteriorat geamurile și ușile de casa de locuit, după ce folosind o bătă din lemn în calitate de armă i-a aplicat lovituri pe diferite părți ale corpului inclusiv în regiunea organelor de importanță vitală: cap și torace, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.258 D din 28 august 2013 leziuni corporale sub formă de echimoză a membrului superior stâng și membrului inferior drept care în ansamblu se califică ca leziuni corporale neînsemnate.

Astfel, de către organul de urmărire penală, Sula Valentin Vasile a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.44, 287 alin.(3) Cod penal, individualizată prin „huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsa de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, săvârșită de două persoane, săvârșit cu aplicarea armei."

Inculpatul Sula Valentin, la 19 august 2013, aproximativ în jurul orelor 14.30, aflându-se în xxx, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Sula Grigorie, intenționat cu scopul de a pătrunde ilegal în domiciliul cet. Grăjdian Eudochia, prin forțarea porții de la intrarea în gospodărie au pătruns în gospodăria ultimei care este amplasată în xxx, unde aplicând violența dorind să-și impună controlul personal asupra ultimei, a înjurat-o și a insultat-o numind-o cu cuvinte necenzurate înjosindu-i premeditat onoarea și demnitatea, amenințând-o cu răfuială fizică au deteriorat geamurile și ușile de casa de locuit, după ce folosind o bătă din lemn în calitate de armă i-a aplicat lovituri pe diferite părți ale corpului inclusiv în regiunea organelor de importanță vitală cap și torace cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.258 D din 28 august 2013

leziuni corporale sub formă de echimoză a membrului superior stâng și membrului inferior drept care în ansamblu se califică ca leziuni corporale neînsemnate.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Sula Valentin a comis infracțiunea prevăzută de art.art.44, 179 alin.(2) Cod penal - „violare de domiciliu, adică pătrunderea ilegală în domiciliu unei persoane fără consimțământul acestuia, săvârșită cu aplicarea violenței și cu amenințarea aplicării ei.”

Inculpatul Sula Grigore, la 19 august 2013, aproximativ în jurul orelor 14.30, aflându-se în xxx, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Sula Valentin, din interes material, intenționat cu scopul de a i se transmite o pretinsă datorie de 200 000 de ruble rusești care constituia conform cursului oficial suma de 77 780 lei de la cet. Grăjdian Eudochia, au pătruns în gospodăria ultimei care este amplasată în sat. Chipeșca raionul Șoldănești, unde aplicând violența dorind să-și impună controlul personal asupra ultimei, a înjurat-o și a insultat-o numind-o cu cuvinte necenzurate, amenințând-o cu răfuială fizică, au deteriorat geamurile și ușile de casa de locuit, după ce i-a aplicat lovituri cu o bătă din lemn pe diferite părți ale corpului inclusiv în regiunea organelor de importanță vitală cap și torace cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.258 D din 28 august 2013 leziuni corporale sub formă de echimoză a membrului superior stâng și membrului inferior drept care în ansamblu se califică ca leziuni corporale neînsemnate.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate, Sula Grigore a comis infracțiunea prevăzută de art.art.44, 179 alin.(2) Cod penal - „violare de domiciliu, adică pătrunderea ilegală în domiciliu unei persoane fără consimțământul acestuia, săvârșită cu aplicarea violenței și cu amenințarea aplicării ei.”

Inculpatul Sula Grigore se învinuiește în aciea că, la 19 august 2013, aproximativ în jurul orelor 14.30, aflându-se în xxx, în urma înțelegerii prealabile și împreună cu Sula Valentin, încălcând grav ordinea publică, în prezența a mai multor persoane, exprimând o vădită lipsă de respect față de societate, fără nici un temei, au pătruns în gospodăria cet. Grăjdian Eudochia care este amplasată în xxx, unde aplicând violența dorind să-și impună controlul personal asupra ultimei, a înjurat-o și a insultat-o numind-o cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i premeditat onoarea și demnitatea, amenințând-o cu răfuială fizică, au deteriorat geamurile și ușile de casa de locuit, după ce folosind o bătă din lemn în calitate de armă i-a aplicat lovituri pe diferite părți ale corpului inclusiv în regiunea organelor de importanță vitală cap și torace, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.258 D din 28 august 2013 leziuni corporale sub formă de echimoză a membrului superior stâng și membrului inferior drept care în ansamblu se califică ca leziuni corporale neînsemnate.

Astfel, de către organul de urmărire penală, Sula Grigore a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.44, 287 alin.(3) Cod penal - „huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică și exprimă o vădită lipsa de respect față de societate, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor, săvârșită de două persoane, săvârșit cu aplicarea armei.”

Inculpatul Sula Grigore se învinuiește de către organul de urmărire penală că, la 19 august 2013 aproximativ în jurul orelor 14.30, aflându-se în xxx, în urma înțelegerii

prealabile și împreună cu Sula Valentin, intenționat cu scopul de a pătrunde ilegal în domiciliul cet. Grăjdian Eudochia, prin forțarea porții de la intrarea în gospodărie au pătruns în gospodăria ultimei care este amplasată în xxx, unde aplicând violența, dorind să-și impună controlul personal asupra ultimei, a înjurat-o și a insultat-o, numind-o cu cuvinte necenzurate, înjosindu-i premeditat onoarea și demnitatea, amenințând-o cu răfuială fizică, au deteriorat geamurile și ușile de casa de locuit, după ce folosind o bătă din lemn în calitate de armă i-a aplicat lovituri pe diferite părți ale corpului, inclusiv în regiunea organelor de importanță vitală cap și torace, cauzându-i conform raportului de expertiză medico-legală nr.258 D din 28 august 2013 leziuni corporale sub formă de echimoză a membrului superior stâng și membrului inferior drept care în ansamblu se califică ca leziuni corporale neînsemnate.

Astfel, Sula Grigore a fost învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.44, 189 alin.(5) Cod penal - „șantaj, adică cererea de a se i transmite bunurile proprietarului, amenințând cu violență, cu deteriorarea bunurilor proprietarului, săvârșit de două persoane, cu aplicarea violenței nepericuloase pentru sănătate, prin amenințare cu moartea, cu deteriorarea bunurilor, săvârșită în proporții mari."

Instanța de apel consideră că, acestea din urmă demonstrează indubitabil vinovăția lui Sula Valentin și Sula Grigore de comiterea infracțiunii prevăzute de art.art.44, 179 alin.(2) Cod penal, iar în contextul dat instanța de fond deși a făcut o apreciere corectă a probatoriului administrat, precum și a dat o apreciere corectă a circumstanțelor de fapt în raport cu cele de drept, însă nu a constatat comiterea faptei pentru care inculpații au fost recunoscuți vinovați.

Totodată, instanța de apel consideră că, probele acumulate demonstrează indubitabil vinovăția lui Sula Valentin de comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal.

În continuare, instanța de apel a constatat că, în cadrul urmăririi penale, acuzatorul de stat i-a incriminat inculpatului Sula Valentin, comiterea infracțiunii prevăzute de art.190 alin.(2) lit. c) Cod penal - „escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin înșelăciune sau abuz de încredere, cu cauzarea de daune în proporții considerabile".

Analizând încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, instanța de apel a considerat necesar de a le reîncadra, reieșind din prevederile art.10 Cod penal, conform Legii nr.179 din 26.07.2018, pentru modificarea a unor acte legislative în vigoare din 17.08.2018, adoptată după pronunțarea sentinței de condamnare, prin care au fost introduse modificări la art.190 Cod penal, care sunt în favoarea inculpatului.

În acest context, Colegiul penal a invocat că, din conținutul noilor modificări ale art.190 Cod penal, rezultă că, legislatorul a concretizat acțiunile și consecințele prejudiciabile prin care se comite infracțiunea de escrocherie „dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane care a cauzat daune considerabile", mai mult, legislatorul a adoptat un concept mai concret a metodelor prin care se comite dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane, în cazul de escrocherie și anume: a) prin inducerea în eroare a uneia sau mai multor persoane prin

prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase; b) prin inducerea în eroare a unei sau mai multor persoane prin prezentarea ca mincinoasă a unei fapte adevărate.

Astfel, instanța de apel a subliniat faptul că prin modificările legislative operate în conținutul art.190 Cod penal, nu s-au decriminalizat acțiunile inculpatului, legislatorul nu a schimbat conceptul de escrocherie sau conținutul ei, dar ținând cont de jurisprudența CtEDO, recomandările naționale și internaționale, precum și de Hotărârile Curții Constituționale a RM privitor la claritatea și previzibilitatea normei penale, a înlocuit sintagmele generale, utilizate anterior - „înșelăciunea sau abuzul de încredere”, cu fapte prejudiciabile, metode și mijloace de comitere a escrocheriei mai concrete, mai clare.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, acțiunile inculpatului Sula Valentin urmează a fi reîncadrate în baza art.190 alin.(1) Cod penal (redacția 26.07.2018), după indicii calificativi „escrocherie, adică dobândirea ilicită a bunurilor altei persoane prin inducerea în eroare a unei persoane prin prezentarea ca adevărată a unei fapte mincinoase sau ca mincinoasă a unei fapte adevărate, în privința naturii, calităților substanțiale ale obiectului, părților (în cazul în care identitatea acestora este motivul determinant al încheierii actului juridic) actului juridic nul sau anulabil, ori dacă încheierea acestuia este determinată de comportamentul dolosiv sau viclean care a produs daune considerabile”, fiind constatat că inculpatul Sula Valentin Vasile, la data de 11 noiembrie 2011, ora nu a fost posibil de stabilit, aflându-se pe teritoriul magazinului personal din xxx, cu scopul de a dobândi ilicit bunurile altei persoane, prin înșelăciune și abuz de încredere, sub pretextul că va achita ulterior suma rămasă de 34 992 lei, a dobândit ilicit și a însușit de la Ciorici Liviu 17 palete cu cantitatea totală de 27,2 tone de ciment, la prețul unei tone de ciment în suma de 1360 lei, iar a unei palete în suma de 176,5 lei, astfel cauzându-i lui Ciorici Liviu o daună materială considerabilă în sumă totală de 39 992 lei, dintre care i-a achitat pe loc suma de 5 000 lei.

Instanța de apel consideră că a fost dovedit integral în acțiunile inculpatului Sula Valentin Vasile prezența laturii obiective ale infracțiunii de escrocherie, or, din declarațiile părții vătămate Ciorici Liviu rezultă că la data de 11.11.2011, în jurul orelor 17.30-18.00 i-a dus lui Sula Valentin o mașină de ciment cu mașina proprie de model "Renault Magnum". În s. Răspopeni s-au apropiat la un magazin unde se vindeau materialele de construcție și Valentin Sula a spus cum să aranjeze mașina, unde era mai comod să descarce cimentul. Întâi pe o parte de mașină și apoi pe alta, deoarece paleții de ciment erau aranjați pe 2 părți ale camionului. A aranjat cum a zis mașina și inculpatul a aranjat singur cu stivuitorul vechi. După ce a fost descărcat cimentul din mașina, el a închis mașina și a pus brezentul.

Instanța de apel a mai reținut că, faptul descărcării cimentului de către partea vătămată Ciorici Liviu la magazinul ce îi aparține inculpatului Sula Valentin, este confirmat integral prin declarațiile martorului Albu Serghei, care a venit împreună cu Ciorici Liviu la inculpat.

În aceasta ordine de idei, instanța de apel a ținut să remarce faptul că în cadrul cercetării judecătorești s-a confirmat integral aducerea și descărcarea cimentului de către Ciorici Liviu la magazinul ce aparține inculpatului Sula Valentin.

De asemenea, instanța de apel a stabilit că, din declarațiile părții vătămate Ciorici Liviu rezultă că, inculpatul trebuia să-i dea pentru ciment, sumă de 36992 lei, însă acesta a venit cu un plic pe care i l-a dat, a scos banii și a numărat față de el și era suma de 5000 lei. L-a întrebat de ce nu sunt restul banilor și i-a spus că la moment nu dispune de restul sumei, rugându-l ca să-l înțeleagă și i-a promis că până la 17.11.2011, adică la o săptămână de la data livrării cimentului el îi va întoarce datoria. El a fost de acord, însă până la urmă nu a mai văzut mijloace bănești.

Prin urmare, instanța de apel a conchis că, în acțiunile inculpatului Sula Valentin este prezentă și latura subiectivă a infracțiunii de escrocherie, manifestată prin vinovăție sub formă de intenție directă, de vreme ce în cadrul cercetării judecătorești, deși fapta incriminată inculpatului Sula Valentin este categoric negat de ultimul, instanța de apel consideră dovedit faptul obținerii ilicite a cimentului în suma de 36 992 lei și a paletelor pe care era pus cimentul, marfa care a fost descărcată la magazinul inculpatului Sula Valentin, or, ultimul, știind cu certitudine costul mărfii livrate de partea vătămată, a achitat acesteia doar suma de 5 000 lei, iar ulterior s-a eschivat să achite restul banilor, fapt ce denotă că inculpatul Sula Valentin a avut un scop de cupiditate.

La fel, instanța de apel a menționat că, inculpatul Sula Valentin este și subiectul infracțiunii specificate la art.190 Cod penal, fiind responsabil de fapta comisă cu intenție.

Instanța de apel a stabilit că, este declarativă afirmația inculpatului precum că nu a fost descărcat ciment de către partea vătămată la magazinul lui, or, prin probe cercetate, s-a dovedit faptul obținerii de către inculpatul Sula Valeriu a cimentului, care ulterior, a două zi dimineața, a fost dus într-o direcție necunoscută de un alt camion, fapt ce denotă că din start, inculpatul nici nu a avut intenție să restituie banii rămași părții vătămate.

Astfel, instanța de apel consideră cert identificat și demonstrat fără echivoc faptul că acțiunile inculpatului Sula Valeriu, sunt plasate anume sub aspect penal, iar în cele din urmă acțiunile acestuia just urmează a fi încadrate în baza art.190 alin.(1) Cod penal, or, inculpatul a dobândit ilicit marfa, prin inducere în eroare a părții vătămate.

Pe de altă parte, instanța de apel a constatat că, probele prezentate în sprijinul învinuirii, care au fost cercetate în cadrul ședinței instanței de apel, confirmă faptul că acțiunile inculpaților Sula Valentin și Sula Grigore urmează a fi plasate sub incidența normei penale prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal, or, în cadrul cercetării judecătorești, s-a confirmat existența laturii obiective ale infracțiunii respective.

În acest context, instanța de apel a menționat în primul rând că, Grajdian Eudochia a întrunit pe deplin calitatea de parte vătămată în cauza penală, aceasta domiciliind la momentul comiterii faptei în s. Chipeșca, r. Șoldănești,

Cu privire la element al infracțiunii de violare de domiciliu - latura obiectivă, instanța de apel a reținut declarațiile părții vătămate Grajdian Eudochia, care în ședința instanței de fond a explicat că, după data de 17-18 august 2013, era acasă în Chipeșca, în jurul prânzului, ora nu-și aduce aminte, a telefonat-o pe telefonul fix Sula Valentin și i-a comunicat că-i aduce la ea pe Sula Grigore și fratele acestuia - Sula Victor, cu care a lucrat la Moscova cu trei ani în urmă și nu au primit banii. Sula Valentin i-a spus că vor să se clarifice cu banii neprimiți și ea a acceptat ca să vină. Poate peste 10 minute după ce

a vorbit cu Sula Valentin, din motiv că ferestrele la casă sânt umbrite, nu a văzut cine primul a intrat în gospodărie, dar pe voce l-a auzit pe Sula Grigore, care spunea cu voce tare, că a venit să se clarifice cu băni. Auzind vocea lui Grigore, a deschis ușa casei. Grigore se afla după ușa de la intrare, dar Sula Victor se afla în cărucior în ogradă, la distanța de 7-8 metri de la ușa de la intrare, care striga tare "dă banii!" și ea i-a propus ca să vorbească când vor fi liniștiți, dar nu când sânt enervați. Când a deschis ușa de la intrarea în casă, l-a atins pe Sula Grigore și s-a stricat o sticlă de la ușă din cele două.

Astfel, în cadrul cercetării judecătorești instanța de apel a stabilit că inculpatul Sula Grigore împreună cu fratele său, Sula Victor s-au deplasat la domiciliul părții vătămate Grajdian Eudochia pentru a recupera o datorie, pe când inculpații s-au aflat în or. Moscova la lucru la Grajdian Eudochia, iar în urma întâlnirii, între aceștia s-a iscat un conflict, urmare la care a fost comisă fapta prejudiciabilă prevăzută de art.179 alin.(2) Cod penal cu participarea inculpaților, fiecare din ei realizând latura obiectivă a acestei infracțiuni.

Fiind audiat în ședința de instanței de apel, martorul Cecan Ion a menționat că, pe inculpați i-a văzut, erau la poartă lui Gradjian Eudochia, nu la bar. Inculpații se certau acolo cu Grajdian Eudochia. S-a făcut concluzia că era conflict, deoarece se certau.

Totodată, prin procesul-verbal de cercetare la fața locului din 20 august 2013 și foto-tabelele anexate, conform căruia a fost examinată gospodăria cet. Grăjdican Eudochia amplasată în xxx, instanța de apel a stabilit că poarta de la intrare în curte are semne de deteriorări, ușa de la intrare în casă este deteriorată geamul de la ușa de la intrare în casă este deteriorat, pe jos au fost depistate mai multe cioburi de sticlă, a fost depistat un băț din lemn de culoare cafenie și bucăți din acest obiect deteriorate pe jos.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a ajuns la concluzia că, prin declarațiile părții vătămate date în cadrul urmăririi penale și a martorilor audiați, se confirmă evident că, inculpații Sula Grigore și Sula Valentin au pătruns ilegal pe teritoriul casei lui Grajdian Eudochia, aceștia manifestând un comportament batjocoritor față de partea vătămată, totodată ultimii au rămas ilegal în continuare în ograda casei, în situația în care, Grajdian Eudochia le-a spus ca dâșii să părăsească domiciliul ei.

În acest context, instanța de apel a reținut că, în acțiunilor inculpaților Sula Valentin și Sula Grigore este prezentă și latura subiectivă a infracțiunii specificate la art.179 Cod penal, în situația în care inculpații au acționat anume cu scop material, or, denșii au venit la partea vătămată să se clarifice cu o datorie veche, iar în cele din urmă, situația a ieșit de sub control, și a avut loc o ceartă între aceștia.

Instanța de apel consideră că, în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit cu certitudine că, la solicitarea părții vătămate, inculpații au refuzat să părăsească domiciliul acesteia, iar până la urmă, la fața locului a fost chemat ofițerul de sector, fapt confirmat de partea vătămată, care în ședința instanței de apel a menționat că, a apelat la politie, deoarece era în drum polițistul de sector, a venit în baza certei lor cu Sula Valentin, care se auzea din ograda noastră.

În baza celor menționate, instanța de apel consideră cert identificat și demonstrat fără echivoc faptul că acțiunile inculpaților Sula Grigore și Sula Valentin, sunt plasate

anume sub aspect penal, fapta fiind dovedită prin probe pertinente și concludente, care coroborează între ele, iar acțiunile acestora just urmează a fi încadrate în condițiile normei vizate de art.179 alin.(2) Cod penal, dat fiind faptul că, a fost admisă o imixtiune ilegală în domiciliul părții vătămate Grajdian Eudochia, fără a avea acordul ultimei.

De continuare, instanța de apel consideră că, soluția instanței de fond privind achitarea inculpaților Sula Valentin și Sula Grigore pe capătul de acuzare prevăzut de art.art.189 alin.(5), 287 alin.(3) Cod penal, este una corectă și legală, în situația în care, acuzatorul de stat nu a prezentat careva probe ce ar confirma existența faptelor imputate.

Instanța de apel a reținut că, în cazul infracțiunii prevăzute la art.189 Cod penal, acțiunea adiacentă se înfățișează în oricare din următoarele patru modalități normative ale sale: 1) amenințarea cu violență adresată persoanei, rudelor sau apropiaților acesteia; 2) amenințarea cu răspândirea unor știri defăimătoare despre persoană, rudele sau apropiații acesteia 3) amenințarea cu deteriorarea sau cu distrugerea bunurilor proprietarului, ale posesorului sau ale deținătorului; 4) amenințarea cu răpirea proprietarului, a posesorului, a deținătorului, a rudelor sau a apropiaților acestora.

În speță, deși s-a confirmat cerința inculpaților Sula Valentin și Sula Grigore de transmiterea a careva sume bănești, însă această cerință nu a fost însoțită de careva amenințări ori aplicare de violență, or, partea vătămată în discuție cu inculpații nu a negat faptul că este datoare lui Sula Grigore și Sula Victor cu bani pentru lucrul efectuat de către aceștia în Federația Rusă, dar le-a spus să vină altă dată să discute la calm deoarece aceștia erau enervați, iar faptele care au avut loc în continuare cu privire la dezacordul inculpaților de a veni într-o altă zi pentru a discuta cu privire la datorie, s-au transformat într-o ceartă care s-a soldat cu comiterea faptei prevăzute de art.179 alin.(2) Cod penal.

Cu referire la componența de infracțiune incriminată inculpatului în baza art.287 Cod penal, instanța de apel a notat că latura obiectivă a infracțiunii constă în fapta prejudiciabilă exprimată fie în acțiunile care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, fie în acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-un cinism sau obrăznicie deosebită.

Acțiunile de huliganism sunt orientate, de regulă, spre public, spre reacția publicului, implicând jignirea demnității publice și încălcarea grosolană a ordinii publice. Huliganismul reprezintă o faptă săvârșită în public, însă nu neapărat într-un loc public. Acțiunile de huliganism, în spațiu și timp, se pot desfășura și în locuri nepopulate sau noaptea, dar cu încălcarea ordinii publice.

În acest a ordine de idei, instanța de apel a constatat că, în speță, acuzatorul de stat de asemenea nu a prezentat probe concludente și pertinente ce ar confirma că a avut loc o fapta prejudiciabilă exprimată prin prezența în acțiunile inculpaților a încălcării grosolane a ordinii publice, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe. Or, în cadrul cercetării judecătorești s-a demonstrat doar faptul că, în ograda lui Grajdian Eudochia a avut loc o ceartă, însă acesta nu s-a soldat cu careva violență sau amenințare cu violență, în situația în care, însăși partea

vătămată a declarat că, când ultima a deschis ușa de la casa, a stricat geamul de la ușa, nepotul era după ușa și s-a stricat geamul.

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a reținut că, nu s-a constatat existența faptelor infracționale de șantaj și huliganism, or, astfel de acțiuni nici nu au avut loc, în situația în care, din probatoriul administrat s-a stabilit cu certitudine că, în acțiunile inculpaților Sula Valentin și Sula Grigore sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii de violare de domiciliu, iar în consecință acțiunile acestora corect au fost încadrate în baza art.art.art.44, 179 alin.(2) Cod penal.

6.2. La capitolul individualizării pedepsei, instanța de apel a reținut că, potrivit art.60 alin.(1) lit. b) Cod penal „Persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii a expirat termenul de 5 ani de la săvârșirea unei infracțiuni mai puțin grave.

Instanța de apel consideră necesar ca: inculpații Sula Grigore și Sula Valentin să fie liberați de pedeapsa penală în baza art.179 alin.(2) Cod penal; Sula Valentin să fie liberat și de pedeapsa penală în baza art.190 alin.(1) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție privind tragerea la răspundere penală. Infracțiunile prevăzute la art.art.179 alin.(2), 190 alin.(1) Cod penal, fac parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, iar din momentul comiterii faptei - 11.11.2011 și 19.08.2013, până la adoptarea hotărârii instanței de judecată, au expirat mai mult de 5 ani și prin urmare, în privința inculpaților Sula Grigore și Sula Valentin, sunt aplicabile prevederile art.60 alin.(1) lit. b) Cod penal.

Cu privire la incriminarea inculpaților Sula Valentin și Sula Grigore a faptelor prevăzute de art.art.189 alin.(5), 287 alin.(3) Cod penal, instanța de apel a conchis că, faptele incriminate nu au avut loc, pentru ce ultimii, justificat și legal au fost achitați.

6.3. Instanța de apel a subliniat că, în baza art.387 Cod de procedură penală, prima instanță urma odată cu pronunțarea sentinței de condamnare, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, este obligată să admită acțiunea civilă, în total sau parțial, ori să o respingă și doar alin. (3) stipulând excepția - în cazuri excepționale când, pentru a stabili exact suma despăgubirilor convenite părții civile, ar trebui amânată judecarea cauzei, instanța poate să admită, în principiu, acțiunea civilă, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să hotărască instanța civilă.

În baza normelor de drept menționate, instanța de apel a reținut că, în cadrul cercetării judecătorești, avocatul părții vătămate a pledat pentru încasarea prejudiciul material în suma de 34 992 lei, având în vedere că inculpatul Sula Valentin i-a dat părții vătămate Ciorici Liviu doar suma de 5 000 lei, astfel, în acest sens, instanța de apel, ținând cont de faptul că prin infracțiunea săvârșită, inculpatul Sula Valentin i-a cauzat părții vătămate un prejudiciul material, consideră necesar de a încasa suma de 34 992 din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate.

7. Nefiind de acord cu soluția pronunțată de instanța de apel, procurorul a atacat decizia cu recurs ordinar, invocând drept temei de casare a deciziei instanței de apel prevederile art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a acesteia, în partea menținerii soluției de achitare a inculpaților Sula Valentin și Sula

Grigore pe capetele de acuzare prevăzute la art.art.44, 189 și 44, 287 alin.(3) alin.(5) Cod penal, cu restituirea în această parte a cauzei la o nouă rejudecare în instanța de apel, din motiv că eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În motivarea cerințelor sale invocă faptul că, instanța de apel s-a expus nesigur și nemotivat asupra argumentelor acuzatorului de stat despre aprecierea greșită de către instanța de fond a probelor administrate de către partea acuzării pe capetele de acuzare prevăzute la art.art.44, 189 alin.(5) și 44, 287 alin.(3), Cod penal. Procurorul susține că instanțele nu au combătut în mod convingător pe fiecare dintre argumentele acuzării, astfel, încât un observator independent să se poată convinge de faptul că soluția instanței, din perspectiva argumentelor ei, relevă adevărul obiectiv.

Relatează că, instanța de apel a constatat contradictoriu identitatea temeiului de drept pus la baza soluției de achitare a inculpaților Sula Valentin și Sula Grigore pe capetele de acuzare prevăzute la art.art.44, 189 alin.(5) și 44, 287 alin.(3) Cod penal, respectiv la baza soluției privind respingerea apelurilor invocate de către procuror referitor la aceste două capete de acuzare (lipsa elementelor infracțiunii vs. nu există faptul infracțiunii).

Mai mult, așa cum pare să rezulte din textul deciziei recurate, instanța de apel, similar instanței de fond, și-a motivat contradictoriu soluția adoptată.

În opinia acuzării de stat, din textul deciziei recurate rezultă că, instanța de apel a descris o parte din probele administrate la etapa cercetărilor judecătorești în prima instanță, însă la fel ca și prima instanță nu le-a supus unei analize ample în ordinea stabilită la art.101 Cod de procedură penală, pe fiecare în parte din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu-din punct de vedere al coroborării lor.

Acuzarea de stat consideră că, în cadrul urmăririi penale, cercetărilor judecătorești în prima instanță și apel a fost dovedit dincolo de orice dubiu rezonabil vinovăția inculpaților Sula Valentin și Sula Grigore în săvârșirea infracțiunilor prevăzute la art.art.44, 189 alin.(5) și 44, 287 alin.(3) Cod penal. Consideră că, sentința adoptată de către prima instanță, în partea menținerii de către instanța de apel, nu doar că nu corespunde rigorilor de legalitate impuse la art.384 alin.(3) Cod de procedură penală, însă aceasta nu corespunde nici regulilor elementare de întocmire a actelor judecătorești în care o anumită situație trebuie să decurgă dintr-o altă situație, argumentele să fie expuse clar și să nu existe nici un dubiu referitor la legalitatea concluziei făcute.

Deși, instanța de apel argumentează în partea descriptivă a deciziei recurate că, prima instanță corect a dispus achitarea inculpaților Sula Valentin și Sula Grigore pe capetele de acuzare menționate supra, nu a explicat pe înțelesul observatorului independent dacă nu cumva sintagma „în acțiunile inculpaților Sula Grigore și Sula Valentin nu s-a constatat existența infracțiunilor prevăzute la art.44, 287 alin.(3) și respectiv art.189 alin.(5) Cod penal”(notată la prezentul alineat în sinteză) utilizată de către instanța de fond în mai multe rânduri, inclusiv în partea rezolutivă a sentinței comportă două înțelesuri, care nu doar că nu se completează dar se exclud reciproc.

Sintagma litigioasă utilizată de către instanța de fond la adoptarea soluției de

achitare a inculpaților vizează tangențial nu unul dar două temeuri pasibile a fi puse la baza achitării unei persoane, prevăzute la art.390 alin.(1) pct.(1), (3) Cod de procedură penală, și anume: - nu s-a constatat existența faptei infracțiunii (pct. 1); - fapta inculpatului nu întrunește elementele infracțiunii (pct. 3).

În acest sens, relevă că nici prima instanță și nici cea de apel nu au argumentat clar dacă nu cumva consideră că o anumită faptă a fost absorbită de o altă faptă fie că acțiunile inculpaților au rezumat în exclusivitate doar la pătrunderea cu aplicarea violenței în domiciliul părții vătămate Grăjdean Eudochia și că în general nu a fost înaintată o solicitare de transmitere a banilor de către partea vătămată, fie că nu a fost aplicată violența asupra părții vătămate și nu au fost deteriorate bunurile acesteia după ce fapta de violare de domiciliu se consumaseră.

Acuzarea de stat constată că, la caz, instanța de apel a introdus în decizia de achitare formulări care pun la îndoială temeiul pus la baza achitării inculpaților Sula Valentin și Sula Grigore. O atare abordare a instanței de apel este considerată de către acuzarea de stat ca fiind una greșită, contrară reglementărilor procedurale penale dar și practicilor judiciare.

Astfel, din punctul de vedere al aspectelor evidențiate, în opinia acuzării, instanța de apel a adoptat o hotărâre care nu cuprinde motive legale pe care se întemeiază soluția.

În final, acuzarea menționează că, respingând argumentele procurorului apelant invocate în privința capetelor de acuzare prevăzute la art.art.44, 189 alin.(5) și 44, 287 alin.(3) Cod penal, instanța de apel a ignorat prevederile art.art.414, 417 Cod de procedură penală, a adoptat o hotărâre neîntemeiată în partea ce ține de argumentarea soluției și întocmirea actelor oficiale, motiv pentru care decizia instanței de apel urmează a fi casată parțial cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceiași instanță, în alt complet de judecată, deoarece erorile juridice nu pot fi corectate de către instanța de recurs.

7.1. Avocatul Lungu Alexandr în numele inculpatului Sula Valentin, în temeiul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

Menționează că, instanța de apel nu a apreciat fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu - din punct de vedere al coroborării lor. Ceea ce constituie o eroare gravă de fapt deoarece a avut loc stabilirea eronată a faptelor, în existența lor, prin neluarea în considerare a probelor care confirmau că nu au avut loc asemenea fapte. Or, la baza deciziei adoptate, instanța de apel a pus probe care nu dovedesc vinovăția lui Sula Valentin, ci dimpotrivă confirmă lipsa în acțiunile lui a elementelor constitutive a componenței de infracțiune prevăzute de art.190 alin.(1) din Codul penal.

Explică că, punctul de încărcare a cimentului în cantitate de 27,2 tone cu valoarea de 37 984,80 lei a fost „Lafarge ciment Moldova” din or. Rezina, str. Viitorului 1, iar punctul de descărcare și cumpărare a fost ÎI „Sturza Ion” din r-nul Strășeni, s. Vorniceni și nicidecum Sula Valentin sau ÎI „Măria WS” din r-nul Șoldănești. s. Răspopeni.

Relevă că, organul de urmărire penală cu încălcări de procedură, fără emiterea unei ordonanțe de anexare la dosar a facturii în copie, fără audierea la etapa urmăririi

penale a proprietarului cimentului Ion Sturza și recunoașterea în calitate de parte vătămată pe Ciorici Liviu care nu era proprietarul cimentului ci doar activa în calitate de șofer 1-a pus sub învinuire pe Sula Valentin și a transmis dosarul în instanța de judecată.

Suplimentar, consideră că partea vătămată nu a dovedit că a avut la data 11 noiembrie 2011 în proprietate 17 palete cu cantitatea totală de 27,2 tone de ciment, ori potrivit facturii fiscale din 11 noiembrie 2011, proprietarul mărfii era ÎI „Sturza Ion” care a și primit integral această marfă. Toate aceste fapte instanța de apel nu le-a luat în considerare și nici nu s-a expus în decizia de condamnare.

La fel, menționează că partea vătămată Ciorici Liviu s-a sustras de a se prezenta în instanța de apel pentru a explica divergențele apărute.

Mai mult, evidențiază că instanța de apel a refuzat cererea din partea apărării ca să fie audiat în ședința de apel martorul din partea apărării Sturza Ion și astfel fiind încălcat dreptul inculpatului prevăzut la art.66 alin. (2) pct.17) Cod de procedură penală - dreptul de a obține citarea și audierea martorilor apărării în aceleași condiții ca și martorii acuzării.

În final, subliniază că, în decizia instanței de apel nu au fost citate toate argumentele decisive ale primei instanțe și nu au fost combătute prin probe, iar cele desființate de către instanța de apel au fost de o manieră declarativă.

7.2. Avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului Sula Valentin, în temeiul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În motivarea cerințelor invocă argumente că, decizia instanței de apel este ilegală și pasibilă casării deoarece s-a comis erori de drept ce constituie vicii fundamentale.

Consideră că, la baza deciziei adoptate instanța de apel a pus probe care nu dovedesc vinovăția, ci dimpotrivă confirmă lipsa în acțiunile inculpatului a elementelor constitutive a componenței de infracțiune prevăzute de art.190 alin.(1) Cod penal.

Relevă că, învinuirea adusa inculpatului este eronată, deoarece nu cuprinde descrierea detaliată a fiecărui semn calificativ ce se cuprinde în elementele constitutive a infracțiunii analizate. În temeiul celor enunțate, insistă asupra faptului că informațiile conținute în actul de acuzație sunt insuficiente pentru a permite calificarea faptei inculpatului conform normei penale.

În continuare, analizând declarațiile inculpatului Sula Valentin și a părții vătămate Ciorici Liviu, a stabilit incontestabil că, presupusa parte vătămată nu a dovedit că a avut la data de 11 noiembrie 2011, în proprietate 17 palete cu cantitatea totală de 27,2 tone de ciment, la prețul unei tone de ciment în suma de 1 360 lei, ori potrivit facturii fiscal din 11 noiembrie 2011 proprietarul mărfii era ÎI „Sturza Ion” care a și primit integral această marfă. La fel, consideră că este important de reținut că, partea vătămată, Ciorici Liviu sa sustras de a se prezenta în instanța de apel pentru a explica divergențele apărute.

În final, conchide că în pofida suspiciunilor rezonabile privind credibilitatea declarațiilor martorilor, instanța de apel a descalificat declarativ, nejustificat și selectiv toate argumentele primei instanțe.

7.3. Inculpatul Sula Valentin, în temeiul pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură

penală, a contestat cu recurs ordinar decizia, solicitând casarea acesteia, cu menținerea sentinței. În motivarea cerințelor sale invocă argumente similare celor invocate de apărătorii săi.

8. Judecând recursurile ordinare și verificând legalitatea hotărârii atacate în baza materialelor din dosar, Colegiul penal lărgit consideră că recursurile urmează a fi admise în conformitate cu prevederile art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, potrivit căroră judecând recursul, instanța de recurs este în drept să îl admită, să dispună rejudecarea de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu prevederile art.424 Cod de procedură penală, instanța de recurs judecă recursul numai cu privire la persoana la care se referă declarația de recurs în raport cu calitatea pe care aceasta o are în proces și numai în limitele temeiurilor prevăzute în art.427 Cod de procedură penală, fiind în drept să judece și în baza temeiurilor neinvocate, fără însă a se agrava situația.

Potrivit art.426 Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza prin extindere cu privire la persoanele în privința cărora nu s-a declarat recurs sau la care acesta nu se referă, putând hotărî și în privința lor, fără a crea acestora o situație mai gravă, dacă s-a decis admisibilitatea recursului.

Lecturând recursurile declarate de către acuzatorul de stat, de către inculpatul Sula Valentin și de către avocați în numele inculpatului Sula Valentin, Colegiul penal lărgit constată că acestea sunt bazate pe același temeiuri, solicitându-se rejudecarea cauzei de către instanța de apel sau menținerea sentinței, astfel că instanța de recurs se va expune asupra lor concomitent.

Prin urmare, instanța de recurs poate să intervină în soluția instanței de apel, inclusiv și să o caseze, atunci când se constată comiterea unei erori de drept, care a dus la adoptarea unei hotărâri neîntemeiate, totodată verificând dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Potrivit practicii cu privire la judecarea cauzelor penale în ordine de apel și conform art.414 Cod de procedură penală, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă, în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant, dacă există circumstanțe atenuante și agravante, dacă probele corect au fost apreciate, dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală. În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sunt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual sau penal, au fost corect aplicate.

În cazul în care se constată încălcări ale prevederilor legale referitoare la chestiunile menționate, hotărârea instanței de apel urmează a fi desființată, cu trimiterea

cauzei la rejudecare, dacă eroarea constatată nu poate fi corectată de instanța de recurs.

Colegiul penal lărgit reține că, în susținerea recursurilor s-au invocat pct.6) și 8) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care prevăd că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, precum și când nu au fost întrunite elementele infracțiunii.

În urma lecturării textului deciziei, Colegiul penal lărgit reține că, instanța de apel nu a respectat prescripțiile de drept nominalizate și în acest context ține să menționeze următoarele.

În primul rând, în cazul în care instanța de apel a admis apelurile declarate de către acuzatorul de stat și de către avocat în numele părții vătămate, partea descriptivă a deciziei trebuia să cuprindă analiza probelor pe care s-a bazat instanța pronunțând hotărârea respectivă, să indice din ce motive ele urmează a fi supuse reaprecierii, admise ori respinse ca probe.

În situația dată, instanța de apel nu a invocat circumstanțele care au stat la baza concluziei sale dar și-a întemeiat soluția doar prin descrierea probelor și a motivării primei instanțe, însă la adoptarea hotărârii e rezonabilă expunerea circumstanțelor faptelor comise, luându-se în considerație cronologia evenimentelor și probele ce susțin concluziile instanței privind vinovăția sau nevinovăția și aprecierea juridică a faptei, pe fiecare episod sau infracțiune aparte.

Colegiul penal lărgit explică că, instanța de apel urma a verificat minuțios și obiectiv fiecare probă separat sub toate aspectele, prin prisma pertinentei, concludenții și veridicității, iar în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor.

Or, conform prevederilor art.art.100 alin.(4), 101 alin.(1) - (4) Cod de procedură penală, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă.

Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor, doar prin aplicarea procedeele probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal.

Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor.

Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera statistic probele, dar și de a expune esența acestora și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, concluziile instanței de apel formulate poartă un caracter generic asupra operațiunii de cercetare și verificare a probelor, iar așa cum examinarea probelor

constituie elementul-cheie la pronunțarea unei hotărâri corecte și legale, lăsarea fără apreciere și aprecierea abstractă a acestora duce la pronunțarea unei hotărâri incomplete, neîntemeiate și cu o doză sporită de incertitudine asupra calității efectuării actului de justiție.

În acest sens, instanța de recurs constată din materialele cauzei penale (declarațiile inculpaților Sula Valentin și Sula Grigore, precum și a părții vătămate Ploșnița (Grajdian) Eudochia) care reprezintă în mod rezonabil probe decisive pentru calificarea acțiunilor inculpaților, intenția directă a inculpaților, care fiind siguri de apartenența unui drept (datoria), au săvârșit anumite fapte pe motiv că aveau un simț al inechității cauzat de încălcarea drepturilor acestora.

În acest context, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel a omis să dea apreciere unor materiale ale cauzei penale, a căror conținut denotă că ar avea o valoare probatorie decisivă asupra soluției privind încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului.

Astfel, Colegiul penal lărgit reține că, concluzia instanței de apel în partea condamnării lui Sula Valentin și Sula Grigore în baza art.44, 179 alin.(2) Cod penal, precum și în partea privind menținerea achitării acestora de comiterea infracțiunilor prevăzute la art.art.44, 189 alin.(5) și 44, 287 alin.(3) Cod penal, este prematură, pripită și afectată de eroarea de drept prescrisă în pct.6) alin.(1) din art.427 Cod de procedură penală și anume că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

În al doilea rând, instanța de recurs reține că instanța de apel în partea condamnării lui Sula Valentin în baza art.190 alin.(1) Cod penal, la examinarea cauzei în ordine de apel, nu s-a expus în nici un mod asupra argumentelor invocate de către avocatul inculpatului Sula Valentin, privind faptul că, „... partea vătămată nu a dovedit că a avut la data 11 noiembrie 2011 în proprietate 17 palete cu cantitatea totală de 27,2 tone de ciment, ori potrivit facturii fiscale din 11 noiembrie 2011, proprietarul mărfii era ÎI „Sturza Ion” care a și primit integral această marfă ... partea vătămată Ciorici Liviu nu s-a prezentat în instanța de apel pentru a explica divergențele apărute”.

Subsidiar, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel a refuzat cererea avocatului inculpatului Sula Valentin de a audia martorul din partea apărării Sturza Ion (f.d.182, vol. V).

Instanța de recurs accentuează că, se supun analizei toate probele examinate în ședință, indiferent de faptul că erau cuprinse în cauza penală sau au fost prezentate de către părți direct în ședință și este necesar nu numai de a indica numele și prenumele părții vătămate și a martorilor, prin depozițiile cărora, în opinia instanței, sunt confirmate unele sau alte circumstanțe de fapt, dar și de a expune esența acestor depoziții, de a argumenta de ce unele probe sunt admise și altele respinse.

La fel, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar și poate administra, la cererea părților, orice probe noi pe care le consideră necesare, fiind obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate.

Colegiul penal lărgit consideră, că totalitatea circumstanțelor menționate în prezenta decizie urmau a fi apreciate de instanța de apel în cumul cu alte probe la justa lor valoare, pentru adoptarea unei soluții corecte.

În consecință, Colegiul penal lărgit conchide că instanța de apel a pronunțat o hotărâre contradictorie și nemotivată, contrară prevederilor art. 6 CEDO, ori, rolul unei decizii motivate este să demonstreze părților că ele au fost auzite.

Motivarea hotărârii reprezintă un element de transparență a justiției inerent oricărui act jurisdicțional, iar hotărârea judecătorească este rezultatul unui proces logic de analiză științifică a pretențiilor deduse judecății, dispozițiilor legale incidente și probelor administrate în cauză în scopul aflării adevărului, urmare a unui raționament logic-juridic care se reflectă în motivarea acesteia.

În afară de aceasta, motivarea hotărârilor este un instrument important în asigurarea transparenței justiției și existența unui control social asupra acesteia (Hirvisaari c. Finlandei, (2001) § 30).

Mai mult, o decizie motivată oferă părții posibilitatea de a o contesta, precum și posibilitatea ca decizia să fie revizuită de către o instanță de recurs. Doar prin adoptarea unei decizii motivate poate avea loc un control public al administrării justiției. Dreptul de a fi auzit, prin urmare, include nu doar posibilitatea de a prezenta argumente instanței, dar de asemenea obligația corespunzătoare a instanței de a arăta, în motivarea sa, motivele pentru care anumite argumente au fost acceptate sau respinse.”(cauza Fomin vs Moldovei din 11 octombrie 2011, nr. 36755/06).

Din circumstanțele expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, instanța de apel deficitar și-a motivat soluția, încălcând prevederile art.art.414, 496-499 Cod de procedură penală, prin ce s-au comis erori de drept prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, „decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția”, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel are obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.436 Cod de procedură penală, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală, ținând cont de motivele expuse în pct.7 din prezenta decizie.

9. În conformitate cu art.art.426, 434 și 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

DECIDE :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Popov Oleg, de către inculpatul Sula Valentin, de către avocatul Lungu Alexandr în numele inculpatului Sula Valentin și de către avocatul Mocanu Serghei în numele inculpatului Sula Valentin, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 25 mai 2020, în privința inculpatului Sula Valentin xxx, prin extindere și în privința inculpatului Sula Grigore xxx și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune căilor de atac.

Decizia motivată pronunțată la 24 august 2021.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Țurcan Anatolie

Timofti Vladimir

Cobzac Elena

Boico Victor